

Strategi för kommunernas samarbete kring glesbygdens avloppsvatten i västra Nyland 2009-2013

1 Bakgrund

I västra Nyland är glesbygdens avloppsvatten en betydande belastningsfaktor. Den sk. avloppsvattenförordningen (Statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför vattentjänstverkens avloppsnät 542 /2003) trädde i kraft år 2004. Förordningen förnyar glesbygdens avloppshantering. Förordningens förverkligande har kommit igång sent, och på grund av den bristande centrala ledningen tillämpas förordningen varierande på olika håll i Finland. Även felinvesteringar görs på grund av brist på information. Verkställigheten av förordningen förutsätter samverkan mellan kommunerna, vilket i västra Nyland ordnats genom samarbete mellan kommunernas myndigheter. Ytterligare motiveringar till strategin finns i en bakgrundspromemoria daterad den 12 oktober 2008.

Strategin för kommunernas samarbete kring glesbygdens avloppsvatten i västra Nyland gäller åren 2009-2013. Dess syfte är att handleda och stöda beslutsfattande, uppgörande av anvisningar och övervakning i kommunerna när det gäller glesbygdens avloppshantering. Strategin är en fortsättning på det arbete som påbörjats av Västra Nylands arbetsgrupp för glesbygdens avloppsvatten (2004-) och Västra Nylands

avloppsvattenprojekt (2007-2008). Strategin bereddes som en del av projektet och i samarbete mellan kommunerna och Västra Nylands vatten och miljö r.f. (strategi-workshop den 12 maj 2008, godkännandet av strategin i ledningsgruppen den 13 november 2008). I beredningen har kommunernas miljövårds-, byggnadstillsyns- och miljöhälsovårdsmyndigheter samt representanter för vattentjänstverken medverkat. Strategins förverkligande har en positiv inverkan på områdets sysselsättning, vattendragens och miljöns tillstånd samt på förhindrandet av klimatförändringen.

2 Vision för år 2014

Rena yt- och grundvatten, badvatten och dricksvattenbrunnar är en del av den hälsosamma och trivsamma miljön i västra Nyland. De nöjda invånarna har tillgång till långt utvecklade och fungerande avloppslösningar som är lämpliga för den egna fastigheten och situationen. Populära system är torrtoaletter och rening av de grävattnen, samt gemensamma avloppsbehandlingssystem för grannar och byar. Behandlingen av avloppsvattnen är en del av vatten- och miljöskyddet. Den garanterar en god reningsnivå samt återvinning av näringsämnen och slam enligt principerna för hållbar utveckling.

3 Målsättningar till år 2014

1.	KORREKT INFORMATION	= Parterna känner till de viktigaste förpliktelseerna i avloppsförordningen och det finns tillräckligt med korrekt information att tillgå som grund för avloppslösningar.
2.	ENHETLIG PRAXIS	= Kommunerna i västra Nyland tillämpar avloppsförordningen på ett enhetligt sätt.
3.	GEMENSAMMA LÖSNINGAR	= Glesbygdens avloppshantering ordnas gemensamt, då det är den bästa lösningen ekonomiskt och ur miljöperspektiv..
4.	BRA ANSÖKNINGAR OCH ETT GOTT FÖRVERKLIGANDE	= Fastighetsägarna förnyar sina gamla avloppssystem enligt förordningen, och de tillståndsansökningar från nya fastigheter som kommer till behandling motsvarar förordningens krav och de går därför snabbt att behandla.
5.	KOORDINERAD ÖVERVAKNING	= Övervakningen av förverkligandet av avloppsförordningen på området görs koordinerat, systematiskt och effektivt av myndigheterna i västra Nyland.

4 Åtgärder och organisationsmodell åren 2009-2013

I detta åtgärdsprogram presenteras tyngdpunkterna för kommunernas gemensamma verksamhet för åren 2009-2013. Mera detaljerade målsättningar och åtgärder preciseras, när finansieringen blir klar.

1. KORREKT INFORMATION	<p>Regional avloppsrådgivning på finska och på svenska (LUVY):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korrekt och väsentlig information samlas och serveras: bästa teknik ur vatten- och miljöskydds synvinkel (avloppssystemens lämplighet vid olika förhållanden, totalkostnader, miljökonsekvenser, bruk och underhåll, torrtoaletter och behandling av gråa vattnen, gemensamma lösningar). • Webb-baserad rådgivning www.hajavesi.fi, www.glesbygdensvatten.fi och www.vesiensuojelu.fi/jatevesi, rådgivning per telefon, infotillfällen vid behov
2. ENHETLIG PRAXIS	<p>Skapande av gemensamma anvisningar för västra Nyland och ibruktagande av dem: Västra Nylands arbetsgrupp för avloppsvatten (kommunernas byggnadstillsyn och miljöskydd) samt vattentjänstverken bereder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Känsliga områden när det gäller vattenskydd definieras och principerna för lämpliga avloppsbehandlingsätt på dessa områden görs upp (arbetsgrupp, 2009) • De känsliga områden ritas in på karta/ sparas i GIS-system. De mest brådskande åtgärderna, så som övervakning, inriktas på dessa områden (kommunerna, 2009–) • Miljöministeriets tillämpningsguide testas (kommunerna på pilotområden, 2009) och på basen av den uppgörs Västra Nylands förhållningsregler som kan godkännas av kommunernas miljö- och byggnadsnämnder. (arbetsgrupp 2009) • De gemensamma förhållningsreglerna följs på hela området (kommunerna, 2010–) <p>Avloppsslam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sakenlig behandling av fastigheternas avloppsslam främjas tillsammans med branschens centrala aktörer (kommuner, LUVY, vattentjänstverken, Rosk'n Roll (Västra Nylands affärsverksamkommun för avfallshantering och dotterbolaget Rosk'n Roll)
3. GEMENSAMMA LÖSNINGAR	<p>Gemensamma avloppslösningar som t.ex. vattenandelslag främjas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Info om kommunernas utvecklingsplaner för vattentjänster, och om andra planerade eller aktuella gemensamma lösningar förmedlas. Även info om områden som med stor sannolikhet kommer att bli utanför kommunal avloppsbehandling förmedlas. (vattentjänstverken och arbetsgruppen, LUVY) • Andelslagsprojekt förverkligas i samarbete med kommunens vattentjänstverk. • Invånare informeras om vattenandelslag och deras fördelar • Nya vattenandelslags verksamhet och en god kvalitet på förverkligandet underlättas: man deltar i invånartillfällen och upprätthåller info om vattenandelslag på internet (LUVY), ekonomiskt stöd och handledning om teknisk planering enligt kommunens övervägande (kommunerna)
4. BRA ANSÖKNINGAR OCH ETT GOTT FÖR-VERKLIGANDE	<p>Fastighetsägare uppmuntras att skaffa sig planer med hög kvalitet och system som passar till fastigheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Övervakning av tillståndssökande: Enhetligt hög nivå på planernas kvalitet krävs bl.a. genom att garantera tillräckliga resurser för behandling av planer i kommunen (kommunerna, 2009–) • Förverkligandet övervakas och information ges om inledning av övervakningen (se målsättning 5) • Fastighetsägare ges positiva modeller genom rådgivning: färdiga blanketter, modellplan, modellfastigheter och besök på dem (LUVY, kommunerna).
5. KOORDINERAD ÖVERVAKNING	<p>Inledning av den gemensamma avloppsövervakningen i västra Nyland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steg I: Förutredning av övervakningen (2009): en beskrivning av övervakningsobjekt, arbetsmetoder och dataförvaring görs upp (arbetsgrupp och LUVY, våren). Fältövervakning genomförs på valda pilotområden (kommunernas sommararbetare, som koordineras av LUVY, sommaren); en plan för övervakningsprojektet uppgörs (hösten) • Steg II: Övervakningsprojekt (2010–2013): en regional övervakningsplan med kommunvisa delar uppgörs, genomförandet inleds på känsliga områden (arbetsgrupp, LUVY, kommuner) • Steg III: Övervakningen fungerar enligt planerna (2014–)

5 Kostnader, finansiering och uppföljning av genomföringen

Kostnader för att genomföra strategin, när det gäller kommunernas gemensamma verksamhet åren 2009-2013 uppgår allt som allt till ca. 510 000 €. De åtgärder som föreslagits för år 2009 kostar ca. 90 000 € (regional avloppsrådgivning 20 000-30 000 €, koordineringsarbete för den gemensamma tillämpningspraxisen 10 000 €, övervakningens förutredning 20 000 €, befrämjande av vattenandelslag 30 000 €).

Kostnadsberäkningar, som presenteras i tabellen intill, innehåller koordinering av kommunernas gemensamma verksamhet. Avloppsrådgivning och koordinering av övervakning skulle förverkligas på området tvåspråkigt med hjälp av två anställda så att områdena Hiisi och Raseborg skulle få den service som de behöver. Förutom det som presenteras i tabellen, anställer kommunerna en lämplig mängd sommararbetare för övervakningens fältarbete. Sommararbetarnas handledning sköts centrerad av LUVY.

Resurser för att genomföra strategin söks hos kommunerna (tekniska verket/ miljöskydd/ miljöhälsovård/ byggnadstillsyn). Dessutom ansöks skild projektfinansiering bl.a. hos Nylands förbund och Kommunförbundet. Kommunernas betalningskvoter bestäms enligt invånarantal, med betoning på mängden bosättning utanför vattentjänstverkets avloppsnät.

Arbetsgruppen för glesbygdens avloppshantering i västra Nyland, där kommunerna är representerade, är redan verksam på området. Vid behov grundar man skilda ledningsgrupper för olika projekt.

Målsättning	Genomföringssätt	Gemensamma projektets arbetsinsats, månadsverk året 2009*	Kostnader år 2009	Kostnaderna åren 2010–2013/år	Sammanlagt € 2009–2013
1. KORREKT INFORMATION	Regional avloppsrådgivning (på finska och på svenska)	4 mån (2x2)	20 000 €	noin 20 000 €/år	100 000 €
2. ENHETLIG PRAXIS	Koordinering av arbetsgruppen och förberedandet av möten	2 mån	10 000 €	noin 7 500 €/år	40 000 €
3. GEMENSAMMA LÖSNINGAR	Infotillfällen och info om vattenandelslag, arbetsgrupp	6 mån	30 000 €	noin 30 000 €/år	150 000 €
4. BRA ANSÖKNINGAR OCH ETT GOTT FÖRVERKLIGANDE	Utvidgad avloppsvattenrådgivning, övervakning av sökande av tillstånd och förverkligande*	2 mån (2x1)*	10 000 €	noin 7 500 €/år	40 000 €
5. KOORDINERAD ÖVERVAKNING	Förverkligande i tre steg: I förutredning, II övervakningsprojekt, III övervakningen fungerar	4 mån**	20 000 €	noin 40 000 €/år	180 000 €
Sammanlagt		18 mån	90 000	noin 105 000 €/år	510 000 €

*Kommunerna sköter om resursen som krävs för behandling av avloppsvattenplaner inom sitt område.

**Kostnader för koordinering och skolning av och handledning av sommararbetare som förverkligas gemensamt finns med i denna tabell. Förutom de gemensamma kostnaderna anställer kommunerna sommararbetare för att genomföra det gemensamma övervakningsprojektet som LUVY koordinerar.